

Mariola Mamcarczyk

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

PROGRAM „MOJE BOISKO-ORLIK 2012”

JAKO ELEMENT WSPOMAGAJĄCY

POLSKI RYNEK PRACY

Wprowadzenie

Sport – jako całość – jest coraz częściej tematem rozważań ekonomicznych¹. Jego udział w całkowitym PKB Polski wynosi 1,96%². Tkwi w nim potencjał w obszarze zatrudnienia, który może zostać wydobyty dzięki realizacji różnych projektów. Jego znaczenie potwierdzone jest badaniami i analizami rachunków narodowych, wynikami ekonomiczno-finansowymi wydarzeń sportowych oraz kosztami braku aktywności fizycznej oraz starzenia się społeczeństwa³.

Jednym z elementów mogących wpłynąć na zwiększenie kapitału ludzkiego i zarazem polskiego rynku pracy wydaje się program „Moje Boisko-Orlik 2012”. W programie uczestniczą jednostki samorządu terytorialnego (JST)⁴, Mi-

---

¹ *Wpływ światowego kryzysu finansowego na rozwój sportu, turystyki i rekreacji*. Red. W. Siwiński, R.D. Tauber, E. Mucha-Szajek. Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu, Polskie Stowarzyszenie Naukowe Animacji, Rekreacji i Turystyki, Poznań 2009; *Rozwój elementów infrastruktury życia społeczno-gospodarczego*. Red. J. Brdulak. SGH, Warszawa 2005; *Wpływ czynników globalnych i europejskich na narodowe systemy zarządzania sportem w wybranych krajach europejskich – wyniki badań własnych*. W: *Zmiany we współczesnych systemach zarządzania sportem wyczynowym w wybranych krajach europejskich*. Red. J. Żyśko. AWF Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Warszawa 2008; *Marketing w sporcie. Pomocnicze materiały dydaktyczne*. Red. J. Berbeka. AE, Kraków 2004; *Sport w stosunkach międzynarodowych*. Red. A. Polus. Adam Marszałek, Toruń 2009.

² *Rachunek Satelitarny Sportu dla Polski*. Raport wykonany na zlecenie i ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. Instytut Statystki Publicznej GUS, Warszawa, grudzień 2010, s. 28. <http://dms.msport.gov.pl/>

³ *Biała Księga Na Temat Sportu, COM(2007) 391 wersja ostateczna*. Komisja Wspólnot Europejskich, Bruksela, dnia 11.07.2007 r.

⁴ Starostwa i gminy są odpowiedzialne za funkcjonowanie obiektów powstałych w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012”.

nisterstwo Sportu i Turystyki oraz Zarząd Główny i Wojewódzkie Oddziały Szkolnego Związku Sportowego⁵. Wykonawcy programu korzystają ze środków budżetu państwa i JST⁶.

Zawszad pojawiają się głosy za i przeciw temu programowi. Warto jednak zastanowić się, na ile może on wpłynąć na polski rynek pracy. W krótkim okresie zwiększa się liczba miejsc pracy w sektorze budowlanym. Poza tym, należy poprowadzić zajęcia z dziećmi i młodzieżą (rola animatorów i wspomnianego niżej projektu) i konserwować te obiekty. Program może w dłuższym okresie poprawić kondycję siły roboczej, a więc tym samym zwiększyć jej wydajność, a także wpłynąć na wzrost efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw i całej gospodarki.

Artykuł ma na celu pokazanie roli programu „Moje Boisko-Orlik 2012” w poprawie stanu kapitału ludzkiego i społecznego oraz polskiego rynku pracy. Starano się w nim podkreślić istotę programu i skupić się na elementach wspomagających rynek pracy. Praca składa się z czterech części, w których omówiono założenia i realizację programu „Moje Boisko-Orlik 2012”, metodologię badawczą, a także związek sportu z polskim rynkiem pracy. Analiza dostępnej literatury oraz postawione cele opracowania pozwoliły poddać weryfikacji następującą hipotezę badawczą: program „Moje Boisko-Orlik 2012” pozytywnie wpływa na bieżącą sytuację na polskim rynku pracy.

1. Przegląd literatury i aktów prawnych

Do tej pory w naszym kraju brakowało jasnej i klarownej koncepcji rozbudowy infrastruktury sportowej. W ostatnim czasie pojawiły się jednak rozwiązania legislacyjne, jak np. „Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do 2015 r.”⁷ czy nowa Ustawa o Sporcie (Dz.U. 2010, nr 127, poz. 857). Wynikająca z powyższych aktów idea rozwoju sportu ma wsparcie w Konstytucji RP. Rola sportu miała także znaczenie w kontekście polskiego przewodnictwa w Radzie UE. Obecność Polski w strukturach Unii Europejskiej i otwarcie granic wpłynęły

⁵ Współorganizator i koordynator realizacji zadań w ramach projektu, na podstawie umowy z ministerstwem sportu i turystyki.

⁶ W przypadku inwestycji zlokalizowanych na terenie gmin, których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca tzw. wskaźnik G jest niższy od 1000 zł dofinansowanie ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki stanowić będzie do 47% kosztów kwalifikowanych inwestycji, nie więcej jednak niż 500 000 zł – nowość od V edycji projektu.

⁷ *Strategia Rozwoju Sportu w Polsce do roku 2015*. Ministerstwo Sportu, Warszawa 2007, s. 7-8.

także na zwiększoną mobilność sportowców na rynku pracy⁸. Dzięki wsparciu unijnemu, jak również Traktatowi z Lizbony, rola sportu na arenie międzynarodowej jest wzmacniana.

W ciągu ostatnich pięciu lat program „Moje Boisko-Orlik 2012” był przedmiotem badań⁹, tematem artykułów, opracowań¹⁰, analiz¹¹ czy sprawozdań¹². Pojawiały się głosy krytyczne m.in. wskazujące na naruszenie praw autorskich jednej z firm projektującej boiska¹³, budowanie „orlików” z usterkami, wadami konstrukcyjnymi¹⁴ czy utrwalanie cywilizacyjnego i politycznego podziału kraju¹⁵. Pozytywnym aspektem jest m.in. wpływ programu na rynek pracy¹⁶ czy rosnąca liczba obiektów¹⁷, a także pozytywne przyjęcie przez społeczeństwo, o czym świadczy liczba osób korzystających z „orlików”¹⁸. Program był przedmiotem wielu dyskusji sejmowych oraz oceny przez NIK¹⁹. Pozytywne efekty oddziaływania „orlików” na aktywność społeczności lokalnych można

⁸ J. Grzyb: *Europejski rynek pracy-skutki przystąpienia RP do UE*. W: *Unia Europejska i Sport. Implikacje członkostwa Polski w Unii Europejskiej dla polskiego sportu*. Red. J. Foks. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Ministerstwo Sportu RP, Warszawa 2006, s. 45.

⁹ Zespół Projektu Społecznego 2012 (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego). A. Gołdys, M. Rogaczewska, M. Szyborska, R. Włoch: *Raport z badania jakościowego i ilościowego, dotyczącego potencjału rozwoju programów miękkich na infrastrukturze sportowej powstałej w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012”*. Na podstawie danych zebranych przez firmę Eu-Consult, badanie zrealizowane w XI i XII 2011 roku na zlecenie MSiT; *Moje Boisko Orlik 2012 szansą na rozwój aktywności społecznej*. Raport z badań jakościowych wykonanych na zlecenie MSiT przez Projekt Społeczny 2012 Instytutu Socjologii UW i opracowane na jego podstawie *Rekomendacje*.

¹⁰ *Podręcznik Beneficjenta Programu „Moje Boisko-Orlik 2012”*. *Narada dla potencjalnych Beneficjentów w roku 2012 Jak sprawnie wybudować „Orlika”*. Departament Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Poznań, 26 maja 2011.

¹¹ *Moje Boisko-Orlik 2012 Analiza Funkcjonalna*. Wydział Zarządzania Funduszami Europejskimi Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Poznań 2011.

¹² *Sprawozdanie z realizacji programu „Moje Boisko-Orlik 2012” za lata: 2008, 2009-I połowa, 2009-II połowa, 2010-I połowa, 2010-II połowa, 2011*. <http://orlik2012.pl/index.php/o-programie/historia-realizacji> (08.07.2012).

¹³ <http://www.portalsamorzadowy.pl/inwestycje/orliki-pojda-pod-sad,34470.html> (08.07.2012); <http://www.polskieradio.pl/42/273/Artykul/451141,Odszkodowania-za-projekt-orlikow> (08.07.2012).

¹⁴ http://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/artykuly/468471,orliki_budowano_tanio_teraz_trzeba_je_remontowac.html (08.07.2012).

¹⁵ http://wyborcza.pl/1,76842,9344306,Orliki_leca_na_jednym_skrzydle.html (08.07.2012).

¹⁶ http://gazetapraca.pl/gazetapraca/1,90443,6442381,Orliki_daja_prace.html (08.07.2012).

¹⁷ <http://esportplus.pl/index.php?act=article&sub=view&id=6036> (08.07.2012); <http://orlik2012.pl/index.php/aktualnosci/w-polsce-mamy-2012-orlikow> (08.07.2012).

¹⁸ <http://sport.interia.pl/aktualnosci-sportowe/news-pierwsza-edycja-orlik-basketmanii-zakonczone,nId,577263> (08.07.2012); http://www.premier.gov.pl/rzad/decyzje_rzadu/decyzje_z_dnia/sprawozdanie_z_realizacji_prog,6197/ (08.07.2012).

¹⁹ http://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/578755,orliki_wyszly_obronna_reka_chociaz_byly_zastrzezenia_nik.html (08.07.2012).

znaleźć również w interpelacji nr 23727 w sprawie realizacji programu „Moje Boisko-Orlik 2012”. Warto także zwrócić uwagę na kwestię powiązań sportu z rynkiem pracy, o której pisano w literaturze obcojęzycznej²⁰.

2. Metoda badawcza

Temat skutków ekonomicznych budowy „orlików” w Polsce jest stosunkowo nowym zagadnieniem badawczym. Istnieją artykuły, ale w dużej mierze publicystyczne, natomiast wyraźnie brakuje naukowego podejścia do tego tematu. Z tego względu do przygotowania artykułu posłużono się analizą danych statystycznych, informacji ze stron internetowych oraz literatury naukowej z zakresu rynku pracy i bezrobocia²¹.

Analizie poddane zostały ważniejsze akty prawa unijnego i polskiego, które są powiązane ze sportem. W pracy można znaleźć statystykę projektu „Animator-Moje Boisko-Orlik 2012” z lat 2009-2010, zawierającą m.in. informacje dotyczące: liczby i kwalifikacji animatorów pracujących na obiektach „orlik”, liczby osób korzystających z orlików i liczby zawodów towarzyszących. Zaznaczono także problematyczną kwestię aktywności sportowej, powiązania sportu ze zdrowiem i wpływem na sytuację społeczno-gospodarczą. Istotny element opracowania stanowią rozważania na temat rynku pracy i jego potencjalnego rozwoju.

3. Próba oceny skutków programu „Moje Boisko-Orlik 2012” dla polskiego rynku pracy

Program „Moje Boisko-Orlik 2012” zachęca do aktywnego spędzania czasu, integracji, wpływa na wykształcenie pozytywnych postaw społecznych, ale i nowych miejsc pracy. By pomóc w rozwoju programu, powstał projekt „Animator-Moje Boisko-Orlik 2012”. Strukturę zatrudnienia w ramach tego projektu przedstawia tabela 1. W 2009 roku na oddane do użytku 562 obiekty, do udziału w projekcie zgłoszono 438 kompleksów „orlik” (ponad 77% wszystkich obiektów), w których pracowało 438 animatorów. Z kolei w 2010 roku na 1287 oddanych do użytku obiektów, do udziału w projekcie zgłoszono 1100 kompleksów (ponad 85%

²⁰ L.M. Kahn: *The Sports Business as a Labor Market Laboratory*. „Journal of Economic Perspectives” 2000, Vol. 14, No. 3, s. 75-94; S. Rosen, A. Sanderson: *Labor Markets in Professional Sports*. NBER Working Paper No. 7573, February 2000, JEL No. J4.

²¹ <http://ec.europa.eu>; <http://eurlex.europa.eu>; <http://msport.gov.pl/>; <http://www.mf.gov.pl/>; <http://www.orlik2012.pl>

wszystkich obiektów), w których pracowało 1433 animatorów. Dane wskazują, że animatorami zostają w znacznej większości mężczyźni do 30 roku życia. Jednakże rośnie liczba kobiet pracujących w roli animatorów. Należy także wspomnieć o animatorach w wieku do 40 lat (ok. 24%), do 50 lat oraz powyżej 50 lat (po ok. 16%).

W projekcie biorą udział osoby z różnym wykształceniem. Nauczyciele wychowania fizycznego wraz z dodatkowymi uprawnieniami (instruktor, trener) w 2009 roku stanowili 58%, w 2010 – 66% wszystkich zgłoszonych do projektu osób. Dużą grupę stanowili także instruktorzy sportu, około 32% w 2009 roku i ok. 28% w 2010. W trakcie dwóch lat realizacji projektu „Animator-Moje Boisko-Orlik 2012” dofinansowano łącznie działalność 1871 animatorów. Zasadniczą różnicą pomiędzy rokiem 2009 a 2010 jest dopuszczenie możliwości zatrudnienia dwóch animatorów na jednym obiekcie. Fakt, że orliki dają pracę podkreślano już w 2009 roku²².

Tabela 1

Statystyka projektu „Animator-Moje Boisko-Orlik2012” w latach 2009-2010

Lp.	Wyszczególnienie	Razem (III-XI 2009)	Razem (III-XI 2010)	Zmiana w latach 2009-2010 (w %)
1.	Liczba kompleksów „ORLIK” na których pracowali animatorzy	438	1100	251,1
2.	Liczba animatorów, którzy pracowali na obiektach „ORLIK”	438	1433	327,2
3.	Liczba dzieci i młodzieży korzystająca z kompleksów „ORLIK”	2 409 343	6 776 760	281,3
4.	Liczba osób dorosłych korzystająca z kompleksów „ORLIK”	587 842	1 690 729	287,6
5.	Liczba zajęć zorganizowanych i przeprowadzonych na kompleksach „ORLIK” przez animatorów	193 232	618 768	320,2
6.	Liczba imprez/zawodów zorganizowanych i przeprowadzonych na kompleksach „ORLIK” przez animatorów	193 232	618 768	320,2
7.	Podział animatorów według płci i razem	438	1433	327,2
	Kobiety	30	155	516,7
	Mężczyźni	408	1278	313,2
8.	Podział animatorów według wieku razem	438	1433	327,2
	do 30 lat	195	618	316,9
	do 40 lat	103	354	343,7
	do 50 lat	60	226	376,7
	powyżej 50 lat	80	235	293,8
9.	Kwalifikacje zawodowe animatorów	438	1433	327,2
	Nauczyciele wf	159	415	261,0
	Nauczyciele wf + instruktor lub trener	96	536	558,3
	Instruktor	141	399	283,0
	Trener	42	83	197,6

Źródło: Dane statystyczne charakteryzujące realizację projektu „Animator-Moje Boisko-Orlik2012” w latach 2009-2010. www.orlik2012.pl

²² http://gazetapraca.pl/gazetapraca/1,90443,6442381,Orliki_daja_prace.html (30.03.2009).

Tabela 2

Rozkład ilościowy obiektów według województw oraz plany budowy

Województwo	Stan na 2010	% udział w całości	Liczba orlików/ liczba gmin	Plan na 2011	% udział w całości	Liczba orlików/ liczba gmin	Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2010 w %
Zachodnio-pomorskie	152	8,43	152/114=1,33	23	4,65	23/114=0,20	17,8 ↑
Pomorskie	124	6,88	124/123=1,01	21	4,24	21/123=0,17	12,3 ↑
Warmińsko-mazurskie	110	6,10	110/116=0,95	38	7,68	38/116=0,33	20,0 ↓
Kujawsko-pomorskie	145	8,04	145/144=1,01	37	7,47	37/144=0,26	17,0 ↑
Mazowieckie	159	8,82	159/314=0,51	65	13,13	65/314=0,21	9,7 ↑
Podlaskie	64	3,55	64/118=0,54	7	1,41	7/118=0,06	13,8 ↑
Lubelskie	98	5,43	98/213=0,46	34	6,87	34/213=0,16	13,1 ↑
Podkarpackie	89	4,94	89/160=0,56	41	8,28	41/160=0,26	15,4 ↓
Świętokrzyskie	39	2,16	39/102=0,38	10	2,02	10/102=0,1	15,2 ↑
Małopolskie	124	6,88	124/182=0,68	44	8,89	44/182=0,24	10,4 ↑
Łódzkie	122	6,77	122/177=0,69	31	6,26	31/177=0,18	12,2 ↑
Wielkopolskie	212	11,76	212/226=0,94	57	11,52	57/226=0,25	9,2 brak zmian
Lubuskie	66	3,66	66/83=0,80	13	2,63	13/83=0,16	15,5 ↓
Dolnośląskie	147	8,15	147/169=0,87	29	5,86	29/169=0,17	13,1 ↑
Opolskie	38	2,11	38/71=0,54	9	1,82	9/71=0,13	13,6 ↑
Śląskie	114	6,32	114/167=0,68	36	7,27	36/167=0,22	10,0 ↑
Suma	1803			495 ²³			

Objaśnienia: ↑ (↓) oznacza wzrost (spadek) stopy bezrobocia w stosunku do 2009 roku, oznacza tą samą wartość stopy bezrobocia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: www.orlik2012.pl

W tym miejscu warto przeanalizować liczbę już istniejących i mających powstać „orlików”. Łącznie według danych z tabeli 2 na koniec 2010 roku oddanych do użytku było 1803 obiektów, a planowano wybudować w 2011 roku kolejnych 495. Z komunikatu Ministerstwa Sportu i Turystyki z 7 lutego 2011 roku wynika, że powstało ponad 1700 „orlików”, a do użytku oddanych zostało 1526 kompleksów. Zadeklarowano budowę w 2011 roku kolejnych 500 obiektów²⁴.

²³ W ramach edycji programu realizowanej w 2011 roku, dotacje wypłacone zostały 468 beneficjentom, z czego około 30 zakończy roboty budowlane w 2012 roku.

²⁴ *Komunikat Ministerstwa Sportu i Turystyki*. <http://msport.gov.pl/> (07.02.2011).

Pojawiły się głosy świadczące o tym, że program nie jest realizowany równomiernie w ujęciu przestrzennym²⁵. W marcu 2011 roku zwracano uwagę, że „[...] na północy i zachodzie na gminę przypada jeden «orlik», a na wschodzie i południu – pół”²⁶. Z tabeli 2 wynika, że województwa zachodniopomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, kujawsko-pomorskie i wielkopolskie miały największy wskaźnik liczby orlików/liczbę gmin w 2010 roku. Wspomniany wskaźnik najniższy był w województwach świętokrzyskim, opolskim, lubelskim, podkarpackim, podlaskim i mazowieckim. Następnie analizie należy poddać plany budowy „orlików” w 2011 roku. W regionach zachodniopomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim także ma powstać duża liczba „orlików”, a w regionach świętokrzyskim, opolskim, lubelskim, podkarpackim, podlaskim i mazowieckim najmniej. Szczególnie niepokojące są dane dotyczące planów budowy „orlików” w województwach: podlaskim (7), opolskim (9) oraz świętokrzyskim (10). Obecnie można już zweryfikować realizację omawianej inwestycji²⁷, w czym pomoże tabela 3.

Tabela 3

Realizacja programu „Moje Boisko-Orlik 2012” – wybrane aspekty (31.12.2011)

Województwo	Inwestycje zrealizowane w 2011	Procentowy udział liczby gmin z „orlikiem”	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan na koniec czerwca 2012)	Województwo	Inwestycje zrealizowane w 2011	Procentowy udział liczby gmin z „orlikiem”	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan na koniec czerwca 2012)
Zachodnio-pomorskie	23	83,33	16,7	Świętokrzyskie	10	37,25	14,8
Pomorskie	20	77,24	12,1	Małopolskie	42	61,54	10,5
Warmińsko-mazurskie	35	72,41	19,2	Łódzkie	31	44,07	19,2
Kujawsko-pomorskie	36	70,14	16,7	Wielkopolskie	54	76,99	9,1
Mazowieckie	61	48,41	10,0	Lubuskie	12	66,27	15,1
Podlaskie	7	50,00	13,8	Dolnośląskie	26	78,11	12,5
Lubelskie	31	45,07	13,0	Opolskie	9	59,15	13,2
Podkarpackie	36	50,63	15,0	Śląskie	35	50,63	10,2

Źródło: Sprawozdanie z realizacji programu „Moje Boisko-Orlik 2012” za rok 2011, załącznik nr 2 i nr 5.

²⁵ Artykuł z przypisu 35 sugeruje, że więcej „orlików” powstaje w województwach, w których partia rządząca cieszy większym poparciem niż największa partia opozycyjna.

²⁶ http://wyborcza.pl/1,75478,9344306,Orliki_leca_na_jednym_skrzydlo.html#ixzz1iDmdoivI (30.03.2011) – można tam też znaleźć mapę Polski prezentującą stosunek liczby gmin do liczby orlików.

²⁷ Sprawozdanie z realizacji programu „Moje Boisko-Orlik 2012” za rok 2011..., op. cit., załącznik nr 2.

Na podstawie danych zawartych w tabeli 2 i 3 można powiedzieć, iż uważa się pewne związki między ilością budowanych „orlików” a tworzeniem poniekąd sztucznego, aczkolwiek występującego już od dawna, podziału kraju na Polskę A i B. Pewne wnioski można było wyciągnąć już po prognozach. Używały one potwierdzenie w realizacji planów budowy „orlików” w 2011 roku. Także procentowy udział liczby gmin posiadających „orlika” wskazuje na istnienie wspomnianego podziału kraju. Patrząc na te dane można się zastanawiać, czy realizacja „orlików” w ujęciu przestrzennym miała związek z poziomem bezrobocia w poszczególnych województwach. Trudno jednoznacznie oczekiwać, że istnieje bezpośredni związek między ilością „orlików” a bezrobociem w skali województwa, które zależy od wielu czynników ekonomicznych oraz systemu edukacji zawodowej. Analizując dane dotyczące stopy bezrobocia rejestrowanego w 2010 roku oraz te z końca czerwca 2012 roku można zaobserwować, że dane te zmieniły się na korzyść w województwach: zachodniopomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim, choć z pewnością mogło tutaj działać korzystnie wiele różnych czynników, jak wzrost inwestycji czy popytu globalnego. To również w tych województwach powstało najwięcej „orlików”.

Podsumowanie

Dzięki silniejszemu upowszechnieniu sportu kształtuje się m.in. kapitał ludzki i społeczny. Znaczej roli w tym procesie należy upatrywać w projekcie budowy „orlików”. Ludzie korzystający z boisk niejednokrotnie organizują grupy pasjonatów, które poprzez uprawianie różnych dyscyplin wpływają na jakość swojego życia, także społecznego. Poprzez sport dbamy o kondycję zdrowotną społeczeństwa, wychowanie młodych ludzi, profilaktykę agresji i uzależnień czy uczenie przedsiębiorczości. Duże miasta, które już od dawna miały w swojej infrastrukturze ogromne obiekty sportowe być może nie odczuły korzyści z „orlików” w takim stopniu, jak mniejsze miejscowości, dla których „orlik” to jedyne miejsce na uprawianie sportu.

Cel artykułu został częściowo osiągnięty. Wykazano pewną rolę programu „Moje Boisko-Orlik 2012” w zwiększeniu kapitału ludzkiego i społecznego oraz w pozytywnym wpływie na polski rynek pracy, choć nie należy upatrywać w tym obszarze diametralnych zmian w kierunku rozwoju badanych rynków pracy, które zostały wyznaczone innymi czynnikami o charakterze infrastrukturalnym, ekonomicznym i kapitałowym. Starano się podkreślić istotę programu i skupić się na elementach wspomagających rynek pracy. W artykule udało się

potwierdzić hipotezę dotyczącą pozytywnego wpływu programu „Moje Boisko-Orlik 2012” na polski rynek pracy, choć nie da się jednoznacznie stwierdzić, że wspomniany program wpływa znacząco na obniżenie bezrobocia, liczba bowiem miejsc pracy związanych z budową i obsługą „orlików” jest względnie mała. Analiza danych dotyczących bezrobocia pokazała korzystną zmianę na koniec czerwca 2012 roku w stosunku do danych z końca 2010.

‘MY PITCH-ORLIK 2012’ PROGRAM AS AN ELEMENT SUPPORTING POLISH LABOUR MARKET

Summary

The article aim is to demonstrate the role of the program ‘My Pitch-Orlik 2012’ in improving human capital and Polish labor market. The paper tries to emphasize the essence of this program and focus on the elements supporting the labor market. The paper presents the general role of sport in the development of society and economy.

The source for the verification of hypotheses and objectives at work statistics are taken from the pages of the Ministry of Sport and Tourism, as well as on the part of the project – www.orlik2012.pl.

The analysis carried out in the paper shows that the program ‘My Pitch-Orlik 2012’ has a positive impact on the Polish labor market.